

Samen naar een hoger doel

Fridse Mobach

door: Arthur Schroer

Fridse Mobach, bestuurder van Stichting Carmelcollege pleitte tijdens de Bouwstenen-Jaarbijeenkomst eind 2019 voor meer gezamenlijkheid tussen gemeenten en scholen en zo samen tot een hoger doel te komen bij het realiseren van de verduurzamingsopgave. Maar hoe doe je dat?

Mobach: “Door meerdere keren van perspectief te wisselen tussen gemeenten en onderwijs ontdek je dat de rationaliteit van de ander niet dezelfde is als die van jou. Je komt alleen verder door elkaars beperkingen en belangen te her- en erkennen en samen een hoger belang te zoeken.

Brede vorming

“Het onderwijs verdient gezonde en inspirerende gebouwen, veel meer dan nu het geval is. Die mogen het onderwijs niet te veel kosten, omdat het anders ten koste gaat van het aantal docenten. De verduurzaming is voor scholen een inspirerend thema, omdat zij in het onderwijs brede vorming nastreeft. Maar zij kan dergelijke gebouwen niet zelf realiseren.

We stellen steeds hogere eisen aan de gebouwen. Het onderwijs voelt zich daar ook verantwoordelijk voor, maar heeft geen mogelijkheden middelen vrij te spelen. Er zijn extra investeringen nodig.

Verder dan eigenbelang

“Collega-schoolbesturen worden vaak gezien als concurrenten. Logisch, want iedere leerling levert een bestuur ongeveer € 7.000 per jaar op en de schoorsteen moet roken. In de nieuwe gedragscode van het onderwijs wordt benadrukt dat een schoolbestuurder mede verantwoordelijk is voor het gehele onderwijsaanbod in het verzorgingsgebied en dat noopt om verder te kijken dan het eigen institutionele schoolbelang.

Onderaan prioriteitenlijst

“De gemeente wordt vaak ervaren als onbetrouwbaar, omdat de adviezen van de VNG over onderwijshuisvesting niet altijd worden opgevolgd. En als je als individueel schoolbestuur de instandhouding van het schoolgebouw goed hebt gedaan, heb je dikke kans dat je onderaan de prioriteitenlijst van de gemeente belandt. Dat voelt oneerlijk. Redenen te over voor ‘verwijdering’ tussen gemeenten en scholen.

Geen flappentap

“Maar de gemeente is geen flappentap en verdeelt schaarste over domeinen als cultuur, zorg, armoede, onderwijs, economie en dienstverlening in de lijn met een coalitieakkoord. Of de adviezen voor de normbedragen inzake onderwijshuisvesting van de VNG worden gevolgd, hangt er dus maar vanaf. De gemeente ontwikkelt integraal beleid.

Aanpak multiproblemen

“Zo ziet de gemeente onderwijsgebouwen mogelijk als aanjager voor gebiedsontwikkeling. Of ziet dat door (jeugd)zorg en onderwijs te combineren meer kans om multiprobleem vraagstukken aan te pakken. Of kijkt naar de diverse onderwijsaanbieders/besturen als één onderwijsveld, ruimtetekort wordt weggestreept tegen het overschot. Gemeenten hebben grote beloftes gedaan inzake de klimaatdoelen en gaan ervoor, maar ook bij hen gaat voor niets alleen de zon op.

Hoger belang

“Door samen een doel en hoger belang te kiezen – dat verder weg ligt – kom je vooruit. Duurzaamheid is een doel dat zich daar voortreffelijk voor leent, mits alle betrokkenen oog houden voor elkaars beperkingen en belangen. Alleen door de denkbeeldige streep over te gaan kom je samen verder. Een IHP zou daarmee een beleidsinstrument in het licht van een hoger doel/belang kunnen zijn.”

Kennisontwikkeling door krachtenbundeling

Binnen Bouwstenen voor Sociaal bestaan twee netwerken speciaal gericht op de verduurzaming van de onderwijshuisvesting; één voor scholen en één voor gemeenten. Uiteraard komen de leden van deze netwerken ook samen om gezamenlijke vraagstukken op te lossen.

Binnen de netwerken vinden professionals sparring partners voor hun eigen vraagstukken, bijvoorbeeld vragen over hoe de verduurzaming aan te pakken, hoe tot een goed Integraal Huisvestingsplan te komen of hoe een bepaalde wet uit te leggen. Ook wordt samengewerkt aan de thema's uit de Agenda Maatschappelijk Vastgoed 2020, waarin de verduurzaming van het vastgoed een belangrijk thema is, naast thema's als Integraal Kindcentra, integrale huisvestingsplannen en handige informatie.

Door kennis te delen helpen deelnemers van het netwerk elkaar inhoudelijk vooruit. Bouwstenen ondersteunt, organiseert, voegt toe en brengt verder. De PO-Raad, VO-raad en de VNG steunen de netwerken en gebruiken de netwerken ook als klankbord. Anderzijds bestaat ook de mogelijkheid via het netwerk zaken op de landelijke agenda te zetten. Waar mogelijk en zinvol worden vanuit Bouwstenen en/of de brancheverenigingen verbindingen met andere mensen, partijen en organisaties gelegd die het vraagstuk mee kunnen helpen oplossen.

Meedoen kan door partner van Bouwstenen te worden. U kunt dan ook gratis inschrijven voor diverse actualiteitencolleges die Bouwstenen regelmatig organiseert. De eerstvolgende netwerk-bijeenkomst rond onderwijshuisvesting is 19 maart 2020. Op 7 april 2020 is er een actualiteitscollege rond btw-kwesties. Zie de website www.bouwstenen.nl voor meer informatie.

Route verduurzaming maatschappelijk vastgoed

